

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Vidéken: " 9 " " 4 " 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főtér, Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

A földbirtok eladó- sodása.

Petrasevich könyve ijesztő számadatokkal mutatja a magyar föld esuszamlását, hogy kegyetlen következetességgel idegenek jutnak apáink örökébe. De már jóval előbb, dr. Baross János, volt orsz. képviselő, közigazdasági író ma már országszerte ismert munkáiban eléggé bőven ismertette a magyarországi földbirtokok eladósodását és a magyar középosztály tönkretűnésének okát.

Az O. M. G. E. azzal biztat meg dr. Baross Jánost, hogy kutassa a földbirtokok eladósodásának okait és keresse meg azt a modus vivendit, amelylyel gátat lehetne vetni e nemzetsorvasztó betegség ellen.

A mi földbirtokos osztályunk legnagyobb része meg van áldva azzal a forró szeretettel a magyar föld iránt, amely kell, hogy egy jóra való gazdát vezéreljen. Ebből kifolyólag többé-kevésbé meg van az érzeke is a föld megművelésére és megművelésére iránt, de dacára ennek, hiányzik belőle a legfontosabb tulajdonság, amely egyes-egyedül volna képes az

előbbi öröklött sajátságokkal kiegészítve a modern haladás jegyében terelni a gazdát. Ez a tulajdonság a takarékoság.

Az ország bármelyik telek-könyvi hivatala igazat fog adni állításomnak, mert jóformán száz birtok közül alig van öt-hat, a melyeknek értékét nem nyomná a minimumra az eladósodás átkos volta.

Ha már mostan kutatjuk az okokat, amelyek az eladósodás nagy mérvét igazolják, arra a nagyon is szomorú tapasztalatra fogunk jutni, hogy az adósságinálás legnagyobb oka a könyvelési hűség az adós részéről s a számító spekuláció a hitelezők részéről. Bár másnak kevés köze van ahhoz, hogy ki mire költi a pénzt és hogy miért csinál adósságot, de mindenestre érdekli ez a kérdés az ország összességét, mert e kérdésnek fontos közgazdasági jelentősége is van, amely kihat az ország pénzügyi állapotára, de különösen a szegényebb néposztályra, akik éppen a középosztály vagyoni gyöngyülése folytán kénytelenek beérni a kisebb napszámmal.

Ezen adósságinálási hajlamot, a mely ma már olyan mániává

nőtte ki magát, mint a parasztnál az Amerikába való kivándorlás, meggátolni nem lehet ugyan, mert hiszen a bankok nem a nemzet érdekét, hanem a saját zsebüket nézik első sorban.

Ennek az adósságinálási korszaknak van azonban egy kihatásában igen nagy jelentőségű mozzanata, a mely abban rejlik, hogy éppen azok a gazdák, a kik valamelyes hasznos befektetésre óhajtanak a pénzt felvenni, nem kapnak olyan olcsó kamat mellett, mint a mely kamatnak percentuálitása sikerrel kecsegtetné a vállalkozást.

Németországban, Belgiumban, Hollandiában és egyszóval a művelt nyugaton nemcsak az ország székhelyein, hanem a nagyobb vidéki központokon is vannak nagy számban tekintélyes, kiváló pénzügyintézetek, a melyek igen olcsó kamattal adnak pénzt a gazdáknak, ha hitelt érdemlőleg bebizonyítják, hogy a felveendő kölcsönt egy bizonyos hasznos befektetésre óhajtják eszközölni.

Minden megyében van már gazdasági-egyesület, a mely éppen a megyei gazdasági-egyesület igényeinek kielégítését szolgálja; ez fogja meg az ostor nyelét és suhintson

Beszélgető asszonyok.

I. Hogy beszélnek a nők?

A mi nőink között valósággal ritkaságszámba megy az, a melyik tudja és megéri, hogy kitől mit kérdezzen, hogyan feleljen és mikor hallgasson?

A nők tekintélyes részének szenvedélye a kérdezősködés, de érdeklődésük őszinteségére vagy komolyságára jellemző, hogy a feleletet ugyszólván sohasem várják be, hanem azonnal előállnak egy második, harmadik kérdéssel vagy pedig nyugodtan térnek át más tárgyra. Ha tőlük bármit kérdeznek, a válaszadást önmagukra nézve abszolút nem tartják kötelezőnek. A hallgatás művészetével meg éppen nem akarnak megbarátkozni, mivel a nők közt erősen tartja magát az a tévhit, hogy a hallgatóság vagy szófukarság föltétlen jele a korlátoltságnak. Azért derűre-borúra mindenféleképpen összebeszélnek.

Az meg éppen csodaszámba megy, ha türelmesen kivárik, míg mindegyikük külön-külön elmondja a mondanivalóját. Rendesen minden kimélet nélkül egymás szá-

vába vágnak; ugyszólván egymás szájából veszik ki a szót. Ilyenkor, ha valamennyi egyszerre beszél, mindegyik a saját hangjában gyönyörködik és a saját mondókáját élvezi. Végül is a legerősebb toroku veszi át a társalgásban a vezető szerepet, mert a többi néhány ismételt kirohanás után kidől a sorból.

II. Kedvenc beszéd tárgyak.

A nőknek van néhány ősidőktől fogva kedvenc beszéd tárgyat, melyek társalgás közben okvetlenül felbukkanak, mint a fümei öbölben a cápa. Ezek: a háztartási ügyek, a főzési módok, a konyhai-hölgy személyének különös figyelembe vételével. A mindig okos gyermek, a finom, feltékeny, fukar vagy zsarnok férj és a szivtelen anyós, a kinek soha sincs igaza. — Aztán a divat, a mely igen fontos, ugyszólván kimeríthetetlen tárgy. Végül esetleg megbeszélés alá kerül a legújabb szín-darab és a kedvenc kutyus egészségi állapota.

Igen sok nő csodálatos szívóssággal keresztül erőszakolja ezt a programot, sőt

szigorúan betartja a sorrendet is, bárhol, bárkivel beszél. Ha a fennemlített beszéd tárgyakat hihetetlen bőbeszédűséggel letárgyalják, áttérnek a pletyka szindus mezejére, hol szabadon csapong a fantázia és nem ismer féket a nyelv.

Ha valamelyik nő, eltérve a sablontól, új, friss eszmékkel hozakodik elő, ha a gyermeknevelés reformjáról, a nők egyenjogúsításának előnyeiről és hátrányairól, a jövedelem észszerű beosztásáról, a cselédmizériák megszüntetéséről, a divathóbortok korlátozásáról, a szegény munkások szociális helyzetének megjavításáról, vagy új könyvekről, íróról, festőkről mer beszélni, bizony kinevetik, vagy pedig ezer apró bosszantással, esetleg bántó semmibevevéssel hallgatásra bírják. Az is megtörténik, hogy valósággal kinézik maguk közül az unalmas hölgyet, a ki bizonyára csak azért hozakodik elő ilyen badar dolgokkal, hogy műveltségnek tartásuk. Az ilyen jelentéktelen és simán elintézeti intermezzók után aztán a társalgás nyugodtan hőmpolyg tovább megszokott régi medrében.

Megnyilt a Glück és Gerő férfi-, női-, gyermek-czipő áruháza.

Kalap- és uri-divat különlegességek nagy választékban.

DEBRECZEN, Piac.-utoza 22. szám alatt, (kistemplommal szemben).

egyvet vele, úgy hogy a szomszéd-ban is meghallják. Indítson minden egyes megyei gazdasági-egyesület akciót a saját hatáskörében egy a fennebb vázolt hitelintézet felállítására, akár mint külön intézmény, akár pedig mint egy vagyoniilag jól megerősített hitelszövetkezet alakjában és törekedjen oda, hogy ezen hitelintézet mielőbb létesüljön.

Ha az egyes megyék gazdái, úgy a latifundiumost, mint pedig a kisgazdát beleértve, összefognak az eszme érdekében, nem sok idő kell ahhoz, hogy az elvetett mag megérjen és meghozza gyümölcsét, a melyet azután hiába érhet az idő fagyos szele, a virágja még sem fog elhullani.

Minden kezdet nehéz — és ezen körülmény nagyon sokakat riasztott eleintén vissza e ma már legüdvösebbnek bizonyult intézménnyel szemben — és éppen ez a magyar ember baja.

Erős a hitem, hogy ez az eszme is helyes fogadatra talál, de nem lesz, a ki a jó példát megadja. — Eppen azért szeretném a gazdasági-egyesület kezében látni a vezetést, mert az, mint erkölcsi testület megtudná találni a megoldás és a leg-helyesebb megfejtés módját.

A helyzet.

A delegációnak egy része már hazatért. Csak a legjelentősebbek maradtak még Bécsben, hogy az ülések ünnepélyes berekesztésnél jelen legyenek. Mert a mi ma történik és holnap történik, súlylval már nem bír. Pusztá formalitás, a mi még elintézendő. A hazatérőket itthon várja a háború. Kétségtelen, hogy az obstruálók száma jelentékenyen szaporodott. Kétségtelen az is, hogy a Kossuth-párt ifjusága már belebúszul a passzív rezisztenciába és alig várja, hogy ostromnak induljon.

Egy kiváló politikai vezérelme tudósítónk előtt így nyilatkozott:

III. A hamis étrecept.

A legtöbb nő sokkal szívesebben készíti az étkeket megbízható, kipróbált konyhareceptek szerint, mint esetleg a legügyesebb szakácskönyv utmutatása nyomán. Különösen kezdő fiatal asszonyok tudakolják előszeretettel a különféle étkek készítés módját; de vannak tapasztalt, kitűnő hírből álló gazdasszonyok is, kik szívesen fogadják a főzésre vonatkozó tanácsot, vagy utbaigazítást.

Megfigyelésem szerint a főzési ügyekben tanácsot adó nők három csoportra oszthatók. Ismeretekesek a kedélyesek, kik szíves készséggel szolgálnak bármilyen felvilágosítással, vagy magyarázattal; de mivel sohasem beszélnek pontos mennyiségről, azért népies zamatu utbaigazításuk sok nő előtt megfejthetetlen rébusz marad. Például:

— Annyi vajot vegyél, a mennyit a tészta kíván; sőt gondolomra, cukrot inkább valamivel többet, mint kevesebbet; aztán megannyi lisztet, amennyi a kézhez áll.

A kedélyesek ellentétei az irigyek, kik

A benyújtandó törvényjavaslatok, köztük a beruházási javaslat a szabadelvű párt-nak csak töredékét kötik a kormányhoz. Hát a többi? Kik azok, a kikkel háborúnak indulhat Tisza István? Nem az ellenzék az ő veszedelme, hanem a mögötte pihenő többség. A mely látván, hogy most már nincsenek 15 esztendő miniszterelnöki ciklusok, a miniszterelnök háta mögött egyezkednek az utóddal.

Meggyőződésem, hogy Szögyény Marich nagykövetet is a magyar ügyek miatt szoltották Bécsbe. Ki tudja, nem őse az, a ki hazafelé készül. Mert a miniszterelnöki székre immár csak a két számottevő várományosa van: Khuen Héderváry gróf és Szögyény Marich László. Ki tudja, hogy nem áll-e már készen az új kabinet, arra az esetre, ha Tisza gróf kísérletei be nem válnak. Tisza gróf a kibontakozásnak egyetlen módját választhatja.

A keddi ülést követő napra, vagyis szerdára nagy adag interpelláció van bejelentve.

A háború.

— Távirati tudósítás. —

A japán hadseregről.

London, február 26.

(Saját tudósítónktól.) A japán szárazföldi csapatok előrenyomulása a Jalu folyó mentén most már fokozódottabb mértékben tart. A Csamulpóban partra szállított csapatok — ma már kiderült, hogy mindössze harmincezer ember, tehát jóval kevesebb, mint beszélték — Söul és Pingyeng között már esatavonaltban fejlődtek s a pekingi országoton vonulnak dél felé. Pingyeng, a hol valószínűleg a japán haderő előcsapata van, 60—70 kilométer távolságra van Andöehatól, a melyet tudvalevőleg nagyobb orosz lovasság tart megszállva; így tehát valószínű, hogy már legközelebb az előőrsek összecsapásáról érkeznek hírek.

Jelez orosz katonai író, a ki a japán-kinai háború idején s a boxerek lázadása alkalmával a japán hadsereget megismerte, arról biztosít, hogy a japánok harci akciói mindig jól megdöntött s pontos tervekben alapulnak. Ok is nagyon jól tudják ezt az elvet: „Elszakadva menetelni — együtt verkedni.“ Az egyes csapatok közt szinte szokatlan pedantériával tartják fenn az

összekötötést s a dandárok, ezredek és zászlóaljak mindig tudják, mit kell tenniük, a mi arra vall, hogy a csata célja felől előre informálják mindig őket. Emellett meg-hagyják nekik a teljes cselekvési szabadságot. A csatán minden Európai katonának feltűnik a szárnysegédek s az adutánsok teljes hiánya. Az 1894-iki csatában Port-Arthur mellett, Jelez egy hangos kommandót nem tudott; az összes parancsokat füttyjelekkel végezték el. A japán katonák nevezetes jellemvonása a harci kedv, a mely tulesap a józanság határain. Az orosz író dicséri a japánok biztos és hidegvérű lövéseit; az a könnyedség, melylyel a japán katonák füttyszóra a tüzelesi nemeket változtatják, a nyugodtságukra s figyelmes-ségükre vall.

A japán hadseregnek kedvence háborus fogásai az éjszakai hirtelen atakkok, miket rendszeren virradat előtt ejtenek meg. Ez a taktika is a mongolokra és a tatárookra emlékeztet. A kém- és őrszolgálat kitűnően van rendezve s ehhez lovasságot és gyalogságot egyformán használnak. A lovasság a japán hadsereg gyöngye oldala. A legnagyobb hiánya a jó lovakban van, de atakkokra sem képes s a vert ellenség üldözésében sines gyakorolva. Annál jobb a sűrűségük, a melynek kitűnők az ágyai is. Az utászok igen jól vannak kiképezve; a két utolsó háboruban tevékenységük majdnem táviróvonalak lefektetéséből s utak töréséből állott. Az egészségügyi szolgálat is jó, az orvosok száma elegendő. Az utolsó háboruban kevés volt a sebesült, de annál többen döltek ki, a mi arra vall, hogy a japán katona a fáradságot nehezen bírja.

Japán hadseregének Achilles-sarka a trénje, a mely egyenesen óriási dimenziókat vett fel. 1894-ben minden japán katonára egy kuli esett, a ki a podgyászát vitte. — Ennek következtében a japán hadsereg mozdulatai végtelen lassuak s a menetelő csapatok sokszor alig tesznek meg tíz kilométernél nagyobb utat. Ezért a mostani háboruban orosz támadások az elővédre s a japánok összekötő csapataira annál végtesebben jelentősebbek lehetnek, mert a japán orosz lovasság sem igen verheti azokat vissza.

Csehek népgyűlése.

Prága, február 26.

A szociál-demokrata-párt vasárnap nagy népgyűlést készül rendezni Oroszország el-

feltékenyen titkolják kitűnő receptjeiket. Hízogás, könyörgés meg nem hatja őket s a legesábitóbb ígéreteknek is ellenállnak. Furfang, türelem és szemfülesség kell ahhoz, hogy valahogyan ellessék tőlük, vagy szinte észrevétlenül kicsalogassák belőlük a feltűnő őzött titkot.

A harmadik csoport a hamisaké, a kik szinte kérve-kéretlenül a legszívesebben szolgálnak bármiféle étrecepttel, a melyet azonban szándékosan elferdítve írnak le, vagy mondanak el. Az a legkevésbé sem zavarja őket, hogy mennyi bosszúságot és hiábavaló költségek okoznak a tévutra vezetett nőknek. Sőt mikor a rászédett nő panaszkodik előtük, vagy esetleg szemrehányásokkal illeti őket, még ők adják a sértődöttet és megbotránkozót. Rendszeresen azzal vágják ki magukat:

— Én úgy mondtam el, a hogy készítem, de arról nem tehetek, ha félreértik az embert.

Vagy pedig fölényeskedve mondják:

— Bizonyosan nem áll rá a keze!

IV. Öszinte kritikák.

A legtöbb nőnek megrögzött szokása, hogy ha új kalapot vagy más egyéb öltözetdarabot vásárolt magának, sorra megkérdezi barátaitól vagy nőismerőseitől:

— Mondja meg őszintén, hogy tetszik magának?

Még gyakrabban így:

— Mondja meg őszintén, hogy áll nekem?

A legtöbb természetesen tisztában van azzal, hogy őszinte választ úgy sem kap és a kritikára nem is nagyon kíváncsi, a kérdezgetéssel inkább meggyökeresedett szokásának hódol vagy élvezni akarja a hatást.

Már most a provokált nő vagy a meggyőződése ellenére is dicsér és helyesel, a mit azzal okul meg magában, hogy:

— Ugyan minnek rontanám el az örömet, ha neki tetszik és ha már úgy is megvette!

Vagy pedig szándékosan ellentétes kritikát mond. Ugyanis, ha jól áll a kalap vagy ruha, akkor ócsárolja és kifogásokat tesz ellene, míg ellenkező esetben ugyan- csak földicséri és melegen ajánlja.

Miután Zádor Lajos czégtől

f. évi márczius 1-én

megváltak s

özv. M. Ring Marie és Veje czég alatt

női-ruha varrótérmet nyitok,

A varrótérmet ideiglenes helyisége: BATHÁNYI-UTCA 12. sz. a földszint. Kiváló tisztelettel

kérem a t. hölgyközönséget, hogy megrendeléseikkel már most megtisztelni sziveskedjenek.

özv. M. Ring Marie.

len a háborn alkalmából. A gyűlés vasárnap délelőtt lesz a Vadász-szigeten.

Németalföld készülődése.

Antwerpen, február 26.

A tengerészeti kormány táviratilag utasította a hollandiai kikötőkben levő hajók parancsnokait, hogy hajóikat készítsék föl, lássák el municióval, eleséggel és tartásuk gőzben arra az eshetőségre, hogy szükség lesz a hadi dugáru ürügye alatt feltartóztatott kereskedelmi hajók védelmére.

Portugália háborura készül.

Lisszabon, február 25.

Az Angliával kötött szövetség arra kényszeríti Portugáliát, hogy készüljön egy európai háboru eshetőségére. Ennek következtében Portugál hozzáfogott hadseregének újjászervezéséhez és új felfegyverzéséhez. Portugál összesen 150.000 főnyi sereget fog fegyver alá hivni és harcra készségbe helyezni. Azoknak a kikötőknek a megerősítésén, a melyeket Anglia háboru esetén fő kikötőkül használhat, lázasan dolgoznak. A Krupp-gyárak képviselői most tanítják a portugál tüzértiszteket az új tábori ágyúval való bányásra. Mihelyt ezek az előzetes intézkedések életbe lépnek, Portugál 100.000 főnyi jól kiképzett sereg felett fog rendelkezni, a melyet szükség esetén még ennek felével lehet szaporítani.

Spanyol ezredek utban.

San-Sebastián, február 26.

Két gyalogezred, a melynek Pavia tábornok a parancsnoka, óriási tömeg örömrivalgása közben ma hajóra szállt, hogy a Kanári-szigetekre menjen.

Angol szén japán hajókon.

London, február 26.

A Bingu-Marú nevű japán gőzös Cardiffban 7500 tonna szenet, a Sado-Marú 500 tonna szenet, a Kawachi-Marú 12.500 tonna szenet vett föl, a mit a japán hadihajóknak szállít.

Kuropatkin és Alexejev.

Pétervár, február 26.

Bár azóta a japán flottának szerencsésebb napja is volt, itt még mindig a port-arthuri szerencsétlen végű támadás uralja a kedélyeket. Az orosz hajóraj vereségei után azonnal kezdték kutatni, ki a vétke? Mindenekelőtt Alexejev tengernagyot hibáztatták. Hogyan lehet az, kérdezték, hogy az ellenségeskedések kezdetére nem volt elkészülve? Azután tovább tapogatóztak s a váddal Lamsdorff gróf ellen fordultak. Ennek értesítése kellett volna arról a tengernagyot, hogy olyan néppel szemben, mint a japán, nyomban a diplomáciai vonatkozások megszakítása után mindenre el kell készülnie s Port-Arthurt értesítése kellett volna arról, hogy kiütött a háboru. Gróf Lamsdorff ezt elmulasztotta, mert még mindig bizott a békés kiegyen-

lítésben. Sőt még a cárnak is a szemére vetik, hogy mindenáron békét akart. Széltében beszélnek, hogy Skrydlow tengernagy az anya-császárnénál audiencián volt, a hol a kelet-ázsiai helyzet minden részletéről referált. Végre a császárné kétségbeesetten kiáltott fel.

— *Istenem, csak háborút ne! Csak ne háborút!*

Három nappal később aztán ki is ütött.

Az első ütközet után jöttek a detailok. Ugy látszik, Port-Arthurban annyira nem tudták, hogy a helyzet rosszabbra fordult, hogy nemcsak a legtöbb hadihajó nem volt fűtve, hanem a tisztek Tlark tengernagynál időztek éjfélig, a hol valami multság volt.

Alexejevet ezzel aztán végképpen el is ítelték. Más vezér kell nekünk! — hangzott minden oldalról. Az első név, a mely föl színre került, Kuropatkiné volt, a kit a szárazföldi sereg és Skrydlow tengernagyé, a kit a tengeri erő parancsnokának emlegettek. Érdekes, hogy a háboru kitörése pillanatában egy előkelő méltóságot viselő politikus térden állva kérte a fiatal cárnét, hogy vesse latba minden befolyását a cárnál az iránt, hogy Kuropatkinet nevezze ki.

— Már késő! válaszolta a cárné — egy óra óta Alexejev a parancsnok!

Mindefelé nagy volt a megütődés, a mikor kiderült, hogy nem Kuropatkinet neveztek ki és Skrydlowot visszaküldték Sebastopolba.

A cárné a kórházvonaton.

Pétervár, február 26.

Tegnap indult el Szentpétervárról egy tizenhárom waggonból álló kórház-vonat. Minden waggonban husz betegy van. A cárné elindulás előtt megtekintette a vonatot, különösen a gyógyszerárban időzött sokáig. A haretéren ez lesz az első kórház-vonat.

Wladiwoszto k ostroma.

London, február 26.

Magántávirat jelenti Wladiwoszto k ből, hogy tegnap reggel tíz óraker a látóhatáron kilenc nagy hadihajó tűnt fel, de a nagy ködben nem lehetett megállapítani, hogy japán hajók voltak-e. A hadihajók minden valószínűség szerint egy japán hajóraj, egy órahosszat volt látható, aztán eltűnt a nagy ködben. A kikötőből még azt sem lehetett meghatározni, hogy milyen irányban mentek a hadihajók. Az orosz hajóraj éjjelnappal résen van. A japán hajóraj ostrom alá veszi Wladiwoszto k ot.

Oroszország tiltakozása.

New-York, február 26.

Gróf Kusimo orosz nagykövet értesítette a washingtoni külügyi hivatalt, hogy *Oroszország nem járul hozzá a Japán és Korea között létrejött szerződéshez*, mert Koreát Japán kényszerítette annak megkötésére.

KRÓNKA.

Kultura.

Egy ugorkáról híres vidéki város képviselőtestülete elhatározta, hogy a városba bevezeteti a telefont — a rendőrkapitányi hivatal és a városi orvosok lakásai kivételével. A nemes tanács valószínűleg attól fél, hogy így a rendőrség még el is talál valakit foggni és hogy az orvosi segély a hol kell, idejében megérkezik. Ehhez az egyik helyi lap a következő elmékedést fi zi:

„A városi tanács, mint szükségteletet elvetette azon különben nem lényegtelen pozíciókat, hogy vezetessék be a telefon a két városi orvos és rendőrkapitány lakására, mindazonáltal a polgármesteri előszobába és nagyerdőbe a bevezetést elhatározta, így ezen két bevezetés által válik lehetővé, hogy városunkban is élvezhessük a telefon előnyeit.”

Magunk részéről ajánljuk a telefon bevezetését a temetőcsőz és a városi hídméregőr lakásába. Hadd élvezzek ok is az előnyöket! Hogy a rendőrkapitánynak a telefon fölösleges, azt meg ugyis beláthatja mindenki. Csöngtetése esetleg zavarná délutáni nyugalmát. Hagyjuk pihenni. Az egy-két lökötöt meg, ha nem is fogják meg, üsse a kő.

Egyház és iskola.

A Magyar Irodalmi Társulat ma este fél 8 óraker rendes heti ülést tart, melynek különös érdekességét ad a körülmény, hogy műsoron Madai Gyula budapesti bölcészettan-hallgató, a jeles költő is közreműködik. A programon többi számát Gyökössy József (szavaltat), Kocsi János (felolvasás) és Erdei Károly (szavaltat) látják el.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház február hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 óraker az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart. A tárgysorozatból kiemeljük: A tanítótestület jelentése a presbyteriumba és az iskolaszékbe küldendő tagjainak megválasztásáról. Új presbyterek felesketése. Az egyházközségi bíróság új tagjainak felesketése. A lelkesi kar végzése, mely szerint a közalapi állandó bizottság elnökévé Szele György lelkész választatott meg. A főiskolai gazdasági tanács f. évi 704. sz. végzése, melyben Simonffy Imre kir. tanácsos urnak fő gondnokká lett megválasztását örömmel veszi tudomásul. K. Tóth Kálmán lelkész jelentése kegyes adományokról. Esperes ur levele az iránt, hogy a legközelebbi presbyteri választásra vonatkozó előintézkedésekről a végzősek küldésenek meg. A Vecsey-Bruckner-féle majorsági földből alakult házhelyek értékesítésével megbízott küldöttség javaslata, az értékesítés egyik feltételének módosítása iránt. Gróf Degenfeld József konventi bizottsági elnök megkeresése, diakonisszaképző intézetnek, az ispotálytelep tervezett rendezésével kapcsolatban, létesítése tárgyában.

Bucuszó segédle' kész. Csighy Andor, a Jegrokonszenvesebb fiatal debreceni lelkészek egyike, március 6-án tartja beköszönő beszédét Hosszapályiban, hol ugyanaznyba is iktatják az új lelkészt. Csighy holnap tartja bucsuszónoklatát a Kistemplomban.

VIDÉK.

Szengázmérgezés három halottal.

— Saját tudósítónktól. —

Ig1ó, február 26.

Nagy szerencsétlenség színhelye a szepesmegyei Kissóc község.

Február hó 19-én hat alföldi munkás érkezett a faluba, a hol Lisszka Mátyas odaváló gazdánál kaptak éjjeli szállást. Az ut fardalmaitól agyoncsigázott emberek a vacsora el-

NŐI ÉS FÉRFI

Chevraux- és Box-czipók

óriási vala ztekuan érkeztek

Neumann Testvéreknel Tisza-palota.

költése után a nekik szánt szobába vonultak, hogy alomra hajtsák fejüket. Mielőtt azonban pihenőre tértek volna, alaposan befűtöttek a kályhában, hogy a nekik szokatlan hideg ellen védekezzenek és megdermedt tagjaikat fölmelegítsék.

Az egyszerű emberek meggondolatlansága óriási szerencsétlenségnek vált okozójává. Az egész melegség megmentése miatt befűtöttek a kályha csövét, a minék következtében a szobában szénegáz fejlődött és eszméletét vette az mind a hat munkásnak. Mikor reggel semmi-féle életjelet nem adtak magukról, a házigazda benyitott a szobába, melyben kétségbeesítő látvány tárult eléje.

Az emberek ott fekiüdtek előtte tehetetlenül, eszméletlen állapotban. Hármát sikerült életre kelteni, kettőnél azonban a szénegáz mérgezés halált okozott. A hatodik életbenmaradásához is kevés a remény, mert ez ideig még nem lehetett életre hozni.

Jegyzőválasztás Egyeken. Egyek községben vasárnap választják meg az új jegyzőt. Az újonnan rendszeresített tisztviselőre négyen pályáztak. A választáson ott lesz Orosz Sándor középponti fűszolga-bíró is.

MULATSÁGOK.

Jogászt Kisvárdán. A debreceni jogászok ma este, felállítandó körük javára hangverseny-estélyt adnak Kisvárdán, az ottani ref. négyzet közreműködése s erkölcsei támogatása mellett. A közel harminc tagú jogásztársaság ma reggel nyolc órakor indul Debrecenből a nyiregyházi vonattal. A szaboletsiak érdeklődése után itélve, a hangverseny nagyszerű lesz.

Táncvizsga. Alföldi Károly és fia március hó 5-én szombaton az „Arany Bika” szálloda dísztermében tánc-vizsgát rendeznek. Belépő-díj személyenként 2 kor. Pályajegy 2 korona. Pályolyba menőknek személy-jeggyel is el kell látni magukat. Kezdeté este 7 órakor. Hét órától kilencig tanítványainkkal bemutatjuk tanításunk eredményét, ez alkalmat nyújtand arra, hogy a mélyentisztelt szülők működésünk sikeréről meggyőződést szerezhessenek. Kilenec órakor kiosztatik a táncrend, a vizsgát követő szokásos táncmulatságra, melyen t. vendégeink is mentül nagyobb számban sziveskedjenek résztvenni. Alföldi Károly és fia, táncitanítók.

A Debreceni Dalegytel március hó 3-án, esütörtökön, Mácsay Sándor karnagy vezetése és Rác Károly zenekara közreműködése mellett, az „Arany-Bika”-szálloda dísztermében zártkörű dal- és zene-estélyt tart. Műsor: 1. Nyitány: Rác Károly és zenekara. 2. Dalünnepe: Thern Károlytól. 3. Nyisd ki rózsám. (Népdalegytel.) Zimaytól. 4. Szerenád: Gróf Zichy Gézáttól: zongorakísérettel. 5. Rajnai ut: Beschnittől. 6. Népdalegytel (új): dr. Angyal Armándtól. 7. A műsor többi számát Rác Károly zenekara látja el hajnali 2 óráig. Belépti-díj személyenként 2 korona. Családjegy 3 személyre 4 korona.

A „Kossuth dalkör” március hó 14-én Kökért Gusztáv karnagy vezetése alatt és Kiss Béla kedvelt zenekarának közreműködése mellett a „Bika” szálloda dísztermében zártkörű dalestélyt tart. Belépti-díj személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Kezdeté este 8 és fél órakor. Műsor: 1. Nyitány: Kiss Béla zenekara által. 2. Himnusz Erkel Ferencőtől. Zenekar kísérettel előadja a dalkör. 3. a „Talpra magyar” ifj. Szotyori Nagy Károlytól. Előadja a dalkör. 4. Kossuth dala, Gál Ferencőtől. Előadja a dalkör. 5. Honvéd zászló, Kernertől. Előadja a dalkör. 6. „Kossuth induló” Mérytől. Előadja a dalkör. Műsor után tánc.

SZÍNHÁZ.

Lotty ezredesei. Felhő Rózi kiváló művészetét a debreceni közönség a Lotty

ezredesei címszerepében ösmerte meg. Utólérhetetlenek is az *Fregoli kupléi*, amelyek magokban megérdemlik, hogy megnézze e szerepében valaki újra meg újra a debreceni közönség kedvencét. A bájos zenéjü darab e szezonban utolszor szerdán fog színrre kerülni, bizonyára zsufolt ház előtt.

Blaha Lujza fogadtatása. Blaha Lujza, a magyar nemzeti színészet első s legkitünőbb élő alakja tegnap este a fővárosból Debrecenbe érkezett s három este visszatér a debreceni színpad deszkáira, melyeken valaha legszebb sikereit aratta. A nagy művésznőt ünneplésen fogadták a vasuti érkezőhánál. A perronon színügyi-bizottságunk nevében *Oláh Károly* városi tanácsnok köszöntötte Blaha Lujzát, az I. osztályu váróteremben pedig *Komlóssy Arthur* alelnök tolmácsolta neki a Csokonai Kör üdvözlését s nyújtott át szép csokrot. Blaha Lujza meghatottan válaszolt s közvetlen szavakkal adott kifejezést a felett érzett örömeinek, hogy újra visszajöhetett pár napra Debrecenbe, melynek falai között s színházában művésznői pályafutását megkezdette. Blaha Lujza aztán, körülbelül ötszáz főnyi tömeg éljenrivallása közepett, lakására, az Angol Királynő-szállóba hajtatott.

Más színházakból. Z. Bárdi Gabi a Magyar Színházhoz, B. Ruzsinszky Ilona Kecskemétre és Zilahiné Singhoffer Vilma a Népszínházhoz szerződött.

Színházi hírek. Szombaton kerül színrre Veró György három egy felvonásos népszínműve, a „Monyeeskék” Blaha Lujza, a Nemzeti Színház örökös tisztelőbeli tagjának vendégfelléptével. A művésznő az első darabban a bárónét játssa, a másodikban „Rákel” szerepét és a harmadikban „Zsuzsa” szerepét játssa. Vasárnap két előadás lesz színházunkban, délután Lehár Ferenc 3 felvonásos operettje, a „Drótostót” kerül színrre félhelyárral. Este Blaha Lujza felléptével Rátkay László 3 felvonásos népszínműve, a „Felhő Klári” kerül színrre.

UJDONSÁGOK

Szanatórium-estély Debrecenben.

Debrecen, február 26.

A József főherceg Sanatórium-Egyesület javára Debrecenben rendezendő fényes estély sikere már biztosítva van. Debrecen és Hajdumegye előkelő társaságai szíveslélekkel és nagy felbuzdulással üdvözölték a tervet és semmi kétség, hogy a márciusi estély külső és anyagi sikerben egyaránt eseményt jelent.

Lukács György békési főispántól, a sanatórium-egyesület elnökétől levelet vett tegnap szerkesztőségünk. Az elnök köszöni, hogy sajtónk pártfogolta a hazafias és emberbaráti célt, melyet az estély szolgálni fog. Levelének további részében így ír a főispán-elnök:

„A szerencsém, k szerkesztő ur, szíves tudomására hozni, hogy az estély március 13-án tartjuk meg *Rákosi Jenő* közreműködésével, ki ez alkalommal először megy Debrecenbe. Én magam is örömmel megyek nagy magyar városuk falai közé, hol a szenvedő emberekért,

sinylődő magyar testvéreinkért hallatott hívó szó már is élénk visszhangra talált. Kérem, tolmácsolja t. Szerkesztő ur mély köszönetemet is elnöktársaimnak, főleg gróf Wenckheim Frigyesné ő kegyelmességének köszönet azok iránt, kik a rendezőbizottságba felhívásunkra beléptek és be fognak lépni. Az est teljes sorrendjét a többi szereplők nevével pár nap mulva elküldöm Önöknek. A tavasszal különben az első népszanatórium építését a gyulai városi erdőben, Cigler Győző műgyetemi tanár tervei alapján megkezdjük; ezen munkánkban biztatást ad a debreceni társadalom és közönség, valamint a sajtó meleg rokonszenve.

Maradtam hazafias üdvözléttel:

Lukács György,
főispán, az egyesület elnöke.

Eddig a levél, a melynek minden sorából és sorai közül is nagy-nagy méltánylás érzik ki Debrecen közönségének nemes felbuzdulása iránt. Illő felelet részünkről, társadalmunk részéről csak az lehet, hogy a március 13-iki estély sikerének előkészítésén teljes buzgalommal munkálkodunk. A hazafiság, az ember szeretet, a szenvedők szeretetének nagy eszményei nevében.

* Vasárnapi istentiszteletek. Református templomainkban holnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Uray Sándor, Kistemplomban Csighy Andor (bucsubeszéd), Ujtemplomban Könyves Tóth Kálmán, Ispótyi templomban Szele György, Csapókeri imaházban Kovács János.

* A kamara segédtitkári állása. A kereskedelmi- és iparkamara elnöksége március 1-ig terjedő határidővel hirdettet pályázatot a megüresedett segédtitkári állásra. A tisztség kezdő fizetése 2400 korona, 800 korona lakbérilletményvel s nyugdíj-jogosultsággal. A kamara jogi képzettségét is kíván leendő segédtitkáráról. A megválasztott tisztviselő állását április 1-én tartozik elfoglalni.

* A debreceni vendéglősök és kávéások mozgalma. A jog- és pénzügyi-bizottság határozati javaslata *valóságos háborgást* idézett elő a debreceni kis vendéglősök és kávéások között. A mióta nyilvánosságra került a határozati javaslat, a vendéglősök és kávéások folyton értekeznek. — Erősen hangsúlyozzák, hogy *egzisztenciájukat végveszély fenyegeti*, ha a tanács s ennek után a közgyűlés határozattá emeli a jog- és pénzügyi-bizottság javaslatát. Értekezleteiken továbbá hangsúlyozzák azt is, hogy a kis vendéglősöket és kávéásokat éppugy sújtja a közteher viselése, a rendőri illetékek adója, a vendéglős és kávéás üzletekkel szemben különösen fenálló sokféle adó, mint a nagyvendéglősöket és kávéásokat s mégis a jogügyi-bizottság egyoldalú határozataival, teljesen indokolatlanul, ellenük fordul. Ha már felszabadul a záróra, *szabaduljon fel minden üzletre.* Egyforma terhek, kötelezettségek sújtják a kisebb és nagyobb üzletek tulajdonosait s az igazság is azt provokálja, hogy az előnyöket is egyformán élvezzék. Kiváltságokkal a nagy üzleteket segítik, de ezek nem fogják megteríteni azt az összeget, a mit a város, a szegény-alap és más adó-

nemeken veszíteni fog a kis üzletek azonnal bekövetkező csődjével. Ezt, ilyeneket, de még többet és elkeseredetten hangsúlyoznak nap-nap utáni összefüggéseiken a vendéglősök és kávéosok. Tegnap ilyen szűkebb értekezletükön határozatilag kimondták, hogy Debrecen összes vendéglőseit és kávéosait nagy értekezletre hívják össze. A nyomban kiállított meghívó szövege a következő:

Felhívás Debrecen vendéglőseihöz és kávéosaihoz!

Debrecen város vendéglősei és kávéosai a Debreceni Újság részletes tudósításából bizonyára értesültek arról, hogy a záróra eltörlése iránt beadott kérelmünk az egyenlő teherrel és kötelezettségekkel sújtott vendéglősök és kávéosok egy kis részére milyen kiváltságos és kedvező fordulatot nyert. Az ügyvel véleményezés alapján foglalkozó jog és pénzügyi bizottság ugyanis olyan határozatot hozott, amely ha a tanács és közgyűlés által elfogadjatik, a bukás szélére sodorják Debrecen összes vendéglőseit és kávéosait.

Hogy ez megtörténhetett, kizárólag annak a körülménynél tudható be, hogy a város jog- és pénzügyi bizottsága sem a vendéglősök, sem a kávéosok üzleti viszonyaival, terheivel, kötelezettségeivel nincs tisztában s ezért szükségét érezzük annak, hogy az ügyünket támogató indokokkal megismertessük a hatóságot. Hogy ezt tesszük, hogy a részleteket és intézkedéseket megbeszélhessük s a további teendők felett határozassunk, felkérjük Debrecen összes vendéglőseit és kávéosait, hogy vasárnap délután négy órakor, az Otthon-kávéház nagytermében tartandó értekezleten lehetőleg teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: *Az előkészítő bizottság.*

* Egyetemi hangverseny Turkevé. Ma délben hatvan debreceni hittanhallgató utazik át a Nagykunság legnépesebb városába, Turkevére, hol holnap ünnepi istentiszteletet s délután fényes műsoru hangversenyt tartanak. A hangverseny és az azt követő táncestély jövedelmét a debreceni egyetem javára fordítják. A hittanhallgatókkal több tanár is átutazik Turkevére.

* Szabad iskola. A szabad iskola szokott helyiségeiben vasárnap, f. hó 28-án d. u. 3 órakor a magyar történelemből előadást tartanak: Az Eötvös-utcai iskolában: dr. Szabó Márton, a Jókai-utcai iskolában: Pogány Kornél, a Miklós-utcai iskolában: dr. Ferenczy Gyula, a Bánk-utcai iskolában: Nagy Vilmos. A tanítás ingyenes. Szívesen látunk minden felnőtt embert. Látogassák minél többen ez érdekes és tanulságos előadásokat. Az intéző-bizottság.

Tegnap halottak. Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Kovács Róza ref. 20 éves; Nagy Andrásné ref. 26 éves; Tóth István ref. 28 éves.

* Egy egyesület címváltoztatása. A Debreceni Zsidó Ifjak Egyesülete, mely a héten fényes sikerrel lezajlott estélyének 600 koronáyi tiszta jövedelméből minden vallású szegény gyermekeket ruház föl, mint értesülünk, legközelebbi közgyűlésén „Debreceni Ifjak Jótékonyági egyesülete” címet vesz fel. Az egyesület ezzel kifejezetten akarja megmutatni, hogy felekezeti exkluzivitásai nin-

cenek. Amennyiben a most megindítandó mozgalom sikeres lesz, az egyesület bevonja tagjai közé Debrecennek minden ifját, akit csak jótékony eszmények hevítenek. Ez esetben az egyesület, a külföldi nagy ifjusági testületekhez hasonlólag, nagyon hatékonyan terjeszthetné ki működését és pusztán tagjainak kötelezettségeire szorítkozva is, évente 10—12,000 koronát adhatna emberbaráti célokra. Az eszme, hogy Debrecen egész fiatalsága egyesüljön a jótékonyság s az emberszeretet szolgálatában, már most is sok és lelkes pártolóra talált.

* Az orvos-gyógyszerész egyesület közgyűlése a tisztikart így alakította meg: Elnök lett dr. Kenéz Gyula, alelnök dr. Balkányi Ede, főtitkár Brunner Lajos, másodtitkár dr. Strelinger Győző, könyvtárnok és gazda dr. Kenyeres Elek, pénztárnok Mihalovits István. Választottak ezenkívül 6 választmányi tagot.

* Városok kongresszusa. Zechmeister Károly kir. tanácsos győri polgármester, Kovács József debreceni polgármestert kérte fel, hogy a törvényhatósági jogú városok idei kongresszusát összehívja és az előkészítő munkálatokat vezesse.

* Az ipartestületi betegsegélyező pénztár igazgatósága a munkások jövőbeni betegsegélyezése dolgában humanus gondolkodásra valló határozatot hozott. Ugyanis a segélyezést ki akarja terjeszteni a lehető legnagyobb mértékben; csuzos és tüdőbeteg tagjait gyógyfürdőkben kívánja elhelyezni, nagyobb táppénz-segélyben részesíteni, azokat pedig, kik az évről csak bizonyos részben állhatnak alkalmazásban, a törvényes hat héti időben is segélyezni óhajtja. Szóval bevételei nagyrészt tulajdonképeni céljának megfelelőleg kívánja elhelyezni. E célra külön segélyalapot is létesített.

* Hangverseny az egyházközségi közgyűlésen. A tiszántúli egyházközségi tavaszi közgyűlését Degenfeld gróf amerikai utja miatt tudvalevőleg május közepére halasztották el. A tanítóképezde igazgatósága tegnap engedélyt kért Kiss Aron püspöktől arra, hogy az intézet növendékeinek énekara a közgyűlés első napján hangversenyt tarthasson a főiskola dísztermében. A püspök teljesítette a kérélmét.

* A gazdasági munkáspénztár és a cselédváltások. Tallian Béla földművelésügyi miniszter az országos gazdasági munkás- és cselédpénztárt illető hozzájárulási díjak kezelése tárgyában új rendeletet küldött Debrecen város törvényhatóságához. A rendelet lényege a következő: Ha a munkaadó gazdasági (külső) cselédjeinek személyében az általános adóösszeírásal egyidejűleg fogantatott összeírás után változás áll be, köteles a munkaadó az új cseléd szolgáltatásbalépésének napjától számított 15 napon belül a változásról a községi elöljáróságnak jelentést tenni s ha a szolgáltatástól már kilépett cseléd után a 120 filléres hozzájárulási díjat azon évre még nem fizette volna meg, azt azonnal befizetni. Ha a munkaadó gazdasági cselédjeinek nem személyében, hanem létszámában áll be változás, köteles a munkaadó az új gazdasági cseléd felfogadását a cselédkönyv bemutatása mellett a szolgáltatásbalépés napjától számított tizenöt napon belül a községi

előjáróságnál póttösszeírás és kivétel végett bejelenteni és a bejelentéskor a 120 filléres hozzájárulási díjat azonnal befizetni. Az országos gazdasági munkás- és cselédpénztár csak akkor köteles a gazdasági cselédnek részére a törvényben baleset esetére biztosított segélyeket kiszolgáltatni, ha az a cseléd, akit a baleset ért, az összeírásai lajstromba szabályszerűen felvett és utána a hozzájárulási díj az esedékességkor, vagy utóbb ugyan, de mindenesetre a baleset megtörténte előtt legalább harminc nappal tényleg befizettetett.

* Országos birkózó-verseny Debrecenben. — Megirtuk, hogy március 20-án Wladimir mester országos birkózó-versenyt rendez Debrecenben. Újabb értesülésünk szerint e versenyen, melyre 8—10 díjat tűztek ki, Magyarország legjobb amatőrjei részt vesznek. Így például Budapestról lejönnek Coray, Erődy, Weisz Rikárd; képviseltek továbbá magukat az eddigi nevezések szerint — a szabadkai Athletikai Klub, a kolozsvári E. A. C., az aradi Meteor s a pozsonyi A. C. Ily módon a verseny keretei egyre nagyoobszerűekké lesznek.

* A Kölesönös Segélyező Egyesület igazgatósága kéri a szervezetet tagjait, hogy felszámolás alá kerülő törzsbetét-könyvecskéiket a délelőtti órákban minél előbb beadni sziveskedjenek. Új tagok még mindig késedelem-díj számítása nélkül vétetnek föl.

* Vásároló iparosok gyűlése. Közel háromszáz iparos gyűlt tegnap össze az ipartestület tanácskozó termében, hogy a városi tanács felhívása folytán, — az új piaci szabályrendelettel kapcsolatban megállapítsák a vásárolási helyek sorrendjét. E sorrend kiterjed a heti és országos vásárookra is. A gyűlés, melyen Tóth jegyző elnökölt, meglehetősen viharos hangulatban folyt le, de végeredményében megalkotta a vásárolások helyrendjét. E sorrendről egyik közlelbi számunkban, mikorra a tervet teljesen kidolgozzák, részletes tudósítást hozunk.

* A „Zion” debreceni betegsegélyező egyesület február 28-án, délután 3 órakor a „Frohner” szálloda éttermében közgyűlést tart ifj. Schwarz Vilmos elnökléte alatt. Napirend: 1. Jelentés az 1903. évi ügykezelésről. 2. Az 1903. évi zárszámadás és a számvizsgáló bizottság erre vonatkozó jelentésének meghallgatása. 3. Egy 3 tagú számvizsgáló bizottság választása az 1904. évre. 4. Esetleges indítványok. Indítványok csak azon esetben tárgyalhatók, ha legalább három nappal a közgyűlés előtt írásban adatnak be a választmányhoz.

* A hamis cégfóliatok ellen. A kereskedelemügyi miniszter a minap tudvalevőleg leiratot intézett az ország összes iparhatóságaihoz, így a debrecenihez is, a melyben utasítja őket, hogy a vagyombukott üzlettulajdonosoknak azt az eljárását, mely szerint a régi cégfóliákat alig észrevehető „né”, „utóda” vagy „bizományi raktár” jelzésekkel látják el, szigorúan ellenőrizzék. Ezek az üzlettulajdonosok rendszerint az előbbi cég levélpapírjait, számláit és boricékat is szokták használni. A miniszter ezekben a közönség megtévesztését látja s most újból utasítja az elsőfoku iparhatóságokat, hogy ezen visszaéléseket az 1884. XVII. t.-c. 157. §-a alapján szigorú büntetéssel torolják meg.

* **Nylathorat.** Geiger Simon ur a siketnémák iskolája részére 50 koronát adományozott, a melyre az lett megjegyezve, hogy az adomány valamely perből kifolyólag történt. Mint meggyőződtem, ez összeg nevezett ur nemes elhatározásából kifolyó szives adomány volt, melynek semmi perrel sincs összeköttetése s ezért sietek e helyreigazítást közhírré tenni. Debrecen, 1904. február 26. Oláh Károly tanácsnok.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál lévő kirakatokban.**

* **Az Első Debreceni Házasságközvetítő Irodánál számtalan férjhez menendő leány és özvegy asszony, valamint nősülendő férfi** (katonatiszt, földbirtokos, hivatalnok, kereskedő, iparos és gazdálkodó van előjegyzésben. Iroda: Mester-utca 7. szám. Telefonszám 335.

* **Uj aranyozó,** melyvel bárki, bármit azonnal moshatóan újja aranyozhat. 1 üveg, bekenő ecsettel 40 kr. Kapható Mentze Henrik ujdonságok áruházában Piac- és Szentanna-utca sarkán, naponta érkeznek celszerű ujdonságok olcsó szabott árak mellett.

* **Ma este az Angol-királynő vendéglő éttermében a Magyar Testvérek zenekara játszik.**

* **Élő egyéneket** megszólalásig élet-hűen lefest *fénykép nélkül* saját lakásukon, vagy műtermében párszori félórás ülés közben az arekép-festészet mestere, Kiss Gusztáv, Jókai-utca 16. Díjazást csak sikerült képekért fogad el. Levelekre válaszol.

* **A ki kertjét szereti,** szép virágokat és kitünő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magzükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében, Budapest. Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitünő magvakon kívül, még a különösen értékes és meglepő konyhakerti és virág-ujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

TÁVIRATOK.

A delegáció ülése.

Bécs, február 26. A delegáció ülésén Szapary elnököl. *Ugronnak* az ezrednyelvekre vonatkozó indítványával szemben elfogadták *Apponyi* indítványát, a mely szerint az ezrednyelv csak magyar anyanyelvű katonáknál legyen magyar, a magyarul nem tudóknál pedig a saját nyelvük. Azután általánosságban és részleteiben tárgyalták a tengerészeti költségvetést.

Öngyilkos közjegyző.

Budapest, február 26. Boncs Gyula vajdahunyadi közjegyző tegnap Lippára ment, a hol szállodába szállt. Az egész napot elzárkózottan töltötte s csak este hagyta el szobáját. Kötelet vett magához és kiment a tetetőre, a hol felakarta magát akasztani. Az öngyilkosság ilyen végrehajtását azonban megborzadt s visszatért a szállodába. Alig ment a szobájába, hatalmas durranás hangzott el és az összefutott népség vértócsában találta a közjegyzőt. Boncs Gyula éjjel retentő kinok között meghalt. Hátrahagyott levelében értesítették apját, az aradi közjegyzői kamara elnökét. Tették oka, hogy 80-100 ezer

korona váltóadóssága van. Apjának és nővérének a nevét hamisította meg, a miért följelentették. Boncs Gyula 42 éves, feleségétől elváltan élt, még pedig költségesen. Holttestét Aradra szállítják s ott temetik el.

Érdekes temetés.

Olmütz, február 26. Tegnap délután itt érdekes temetés volt, sirba tették Spacek Annát, a ki 1901. novemberben halt meg. Másnap eltemették, de titkos feljelentés érkezett az ügyészhez, hogy Spacek Annát egy barátja gyilkolta meg. A holttestet exhumálták és megtartották a vizsgálatot. Három éven keresztül a holttest mint corpus delicti az olmützi kerületi törvényszék előtt feküdt. Tegnap végre eltemették.

Kényszerített szolgálat.

Szófia, február 26. A lakosság körében nagy izgatottságot keltett a hadügyminiszter rendelete, melylyel azokat a hadköteleseket is bevonulásra utasítja, a kik a törvény értelmében való kedvezmények révén mentesek lettek volna a katonai szolgálattól.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megszűnt csőd.** A debreceni törvényszék közhírré teszi, hogy a Goldstein M. ellen 1900. május 6-án nyitott csődöt jogerős végzéssel megszüntette.

§ **Szédelgő biztosítási ügyök.** Kovács Lajos, a Phönix biztosító-társaság debreceni vezérképviselőjének ügynöke rengeteg hamis szédelgést követelt el hiszékeny vidéki ügyfelekkel szemben. A kir. ügyészség 8 rendbeli magánokirat-hamisítás büntette és 13 ugyanilyen természetű vétség miatt emelt vádat Kovács ellen, a kire tegnap szabott ki a bíróság összbüntetést. A törvényszék huszonkéthavi börtönnel sújtotta a vádlottat. Az ítélet jogerős.

HIREK.

Éjjeli posta.

Emberi vizsekeió. (Éjjeli express tudósítás.) Az állatvédők mindenütt a világon élénk harcot kezdték a tudomány martírjai, az élve boncolt állatok megvédése érdekében. Mialatt pedig ez a harc a vizsekeió ellen folyik, egy tudós a leghidegebb vérrrel folytatja a véres kísérleteit — embe-
reken. Kopenhágában történt az eset. Egy Stroemsied nevű fiatal orvos szegény embe-
reket, de különösen szegény gyermekeket szokott az utcán megszólítani s pénzigéret-
ekkel a laboratóriumába csábítani. Eddig két olyan esetet állapítottak meg, a mikor Stroemsied éhes gyermekeknek ebédet adott, azonkívül még két koronát is; hanem mikor felmentek a laboratóriumába, ott elaltatta őket s az egyik gyermeknek a testéről egy négyszög centiméternyi bőrt lefejtett, a másiknak pedig valami vétnyekeiót adott be, a mitől a gyermek később súlyos beteggé lett. Dr. Stroemsied módszere azonban főleg abban nyilvánult, hogy a hozzá jövő betegeket nem gyógykezelte, hanem kísérletezett velök, mísem törődve azzal, ha a beteg meghal. Másfél év óta manipulál már ekként a rettenetes ember, míg végre most leleplezték s az ügyészség nyomban letartóztatta. Azonban nagy a valószínűsége annak, hogy dr. Stroemsied egyszerűen örült.

A titkos kutatásainak célját nem akarta elárulni.

— Nem árulom el a titkomat, — mondotta — azonban beláthatatlan károkat okoz önmagának az emberiség, a mikor nagy munkámban engem megakadályoz. Igaz, feláldoztam egy-két életet, de ez milliók érdekében történt.

A városban nagy a felháborodás. Egy izgatott tömeg tegnapelőtt csaknem felgyújtotta az orvos villáját.

A függetlenségi párt néhány tagja tegnap délelőtt felkereste beteg elnökét, Kossuth Ferencet s arról tanácskoztak, hogy az aktuális politikai viszonyok megbeszélése okából mikor tartsanak értekezletet. Abban állapodtak meg, hogy a jövő héten tart a párt konferenciát, a melyet Thaly Kálmán tiszteletbeli elnök fog vezetni. — Ugyancsak Thaly Kálmán fogja ez évben a március 20-iki Kossuthlakomán az ünnepi beszédet, kezében a Kossuth-serleggel mondani.

Pánik az expressvonaton. (Éjjeli express tudósítás.) Ma éjjel a Budapestre éjjel után két órakor megérkező expressvonat Budapest előtt a nyílt pályán hirtelen megállt, ami az utazó közönség között érthető izgatottságot keltett. Az utasok kiugráltak a kocsikból, szaladgáltak jobbra-balra, amíg kitudódott, hogy a vonat vezetője, Pavelka Ferenc hirtelen rosszullett és összeesett. A vonatot már a fűtő állította meg s ugyancsak ő vezette be a pályaudvarra. A vonatvezetőt, a ki eszméletét még mindig nem nyerte vissza, a mentők a Rókusba vitték.

CSARNOK.

Az örökség.

— Regény. —

Irta: **Thán Gyula.**

(Folytatás.)

Ronkai Lajos, a mint észrevette, hogy a kalózzal áll szemközt, vissza akart fordulni. Erre a találkozásra nem volt elkészülve. Biztosra vette, hogy a kalóz azóta már túl van a határon.

Egész testében megremegett. Megszabadult az egyik veszedelemből és szemben találja magával a másikat.

— Ugy-é, azt hitte ön — szólalt meg a kalóz, — hogy velem többet nem találkozik. Ugy-é azt hitte ön, hogy míg odajár, addig én megijedve az ön fenyegetéseitől, elszabadulok. Csalódott. Nagyon csalódott. Elhatároztam, hogy bármédig kell is várakoznom, de okvetlenül bevárom önt. Meglehetősen megvárakoztatott. No, de nem tesz semmit, sőt örülök rajta, legalább ezzel módot és alkalmat nyújtott nekem ahhoz, hogy egynémely dolgot itt az ön irodájában elintézzek.

A kalóz ebben a pillanatban észrevette, hogy Ronkai az ajtó felé közeledik s olyan mozdulatot tesz, mint a ki szabadulni akar. Hirtelen az ajtóhoz ugrott és elalotta a Ronkai utját.

— Mit akar? — kiáltott rá Ronkai.

— Nagyon egyszerű a dolog, — válaszolt a kalóz — számolni akarok önnel. Ugy látom azonban, hogy ez a kis eszmecsere terhére van önnek, hát biztosítom szives maradását. Maradjon csak nyugodtan uram. A mi mondani valóm van, el kell mondanom s önnek meg kell hallgatni engem. Igérem, hogy rövid leszek s becses türelmét nem veszen sokáig igénybe. Erre a diskurzusra szükségem van. Nagyon előzékeny lesznek.

Folyt. köv.

SZINLAP.

Ma, szombaton, február hó 27-én, felemelt helyárrakkal „B” bérletszűnetben:

BLAHA LUJZA vendégfelléptével;

Menyecskék.

Három egyfelvonásos népszínmű dalokkal.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Társa utódai
Debreczen, Kistemplombazár.

Ujjonnan átalakított divatruház.
Menyasszonyi kelengye.

Vászon, asztalneműek,
Kész fehérneműek,
Téli alsóruházat.

Óriási raktára.

Halló! **Behívó.** Halló!
Ki beszél? Mit beszél?

A rendezőség a „Margit-fürdő” díszterméből. 1904 febr. 28-án **vasárnap**, mivel a farsang elmúlik, tréfás álarcos és **JELMEZ estélyt** rendezek, melyre a tánc kedvelő fiatalságot meghívom. Az estélyen díjak is lesznek kitűzve: a legszebb jelmez 10 K, a legtréfásabb 5 K, a legrongyosabb 3 K, a legkisebb 2 K, a leghosszabb 4 korona díjban részesül.

Kezdeté 7 óra 1 perckor.

Belépti díj: személyenként hölgyeknek 120 fillér, uraknak 60 krajcár, mamáknak 25 garas.

A terem ezen az estén villanynyal lesz világítva és a parket jégsimára lesz vikszolva.

Tisztelettel tudatom, hogy az új tánc-tanfolyamot március 1-én megnyitom. A tanórákat kedden és csütörtökön tartom meg. — A beiratkozásokat elfogadom Kandia-u. 10 sz. vagy este a tánciskola helyiségében.

Becsés pártfogásukat kérve maradok

Tisztelettel

Szabó Miklós
táncitanító.

AZ

UJ SZÖNYEGHÁZBA

egy óriási küldemény
érkezett

Salon-, ebédlő- és halószoba-

szőnyegek

kivételes olcsó

árak mellett!

Bosznay J. és Társa

DEBRECZEN,

Kossuth-utca 11. szám.

Értesítés.

A tisztelt közönséget értesítjük, hogy 25 év óta fennálló

ágytoll nagykereskedésünkbe

a kiskönybeni elárúsítást is bevezettük.

Elvállalunk menyasszonyok részére szükségrendő ágyneműk berendezését a legalsóbb minőségtől a legjobb kivitelig meglepő olcsó áron.

Továbbá régi használt ágyneműk tisztítását is elvállaljuk.

Pontos kiszolgálásért régi czégünk kezeskedik. A t. uri közönség becses pártfogását tisztelettel kéri

Reich Hermann és Társa

Hatvan-utca 74. szám.

Uj vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **vízvezeték, légszesz, fürdőberendezés, clozettek, csatornázás, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszerelését, épület- és díszmű-bádogos munkákat készítünk.**

Elvállalunk minden e szakmába vágó új berendezéseket, szakértelmű kivitelben, jótállás mellett.

Elfogadunk javításokat és átalakításokat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, tisztelettel:

MATHÉ és TÓTH,
vállalkozók, Péterfa-u. 19. sz.

☎ Telefon szám: 321. ☎

Timárok figyelmébe.

Székelyhid közelében 600—1000 métermázsáig, **jó osernek való fám van.** A caert oly formán adnám el, hogy azt a vevő dolgoztatná fel. Bővebb fölvilágosítást nyújt **Bajor Sándor** tulajdonos, Székelyhid.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

Piaoz-utca 83. sz.

Kölcsönöket kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamatláb mellett ad.

Kérvények gyorsan intézettek el.

Hivatalos órák. Hétköznapokon: d. e. 9—12., d. u. 3—5 óráig.

Betéti könyvek az 1904. január hó 1-én kezdődő VIII. évtársulatra még mulasztási illeték nélkül válthatók.

Telefon **Mésztelep.** Telefon 84.

Elismert tény, hogy bármilyen építkezéshez csakis a régen pihent **oltott mész** alkalmas, az pedig csakis Kupfer Jenő mésztelepén kapható bármily kis vagy nagymennyiségben.

Körösvölgyi darabos mész egész kocsi számára mint kisebb mennyiségben. **Portland és Román cement, stukator nád, elszigetelő és papírfedél-lemez.**

Mindezek legolcsóbban beszerezhető

Kupfer Jenő

mésztelepén BETHLEN- (volt Kis mester) utca 23. sz. Kívánatra házhoz szállítva. Telefon 84.

Okmányszerző vállalat.

Mester-utca 7 szám. — Telefon szám: 335.

Megszerez nagykorúsítási, nősülési, örökbefogadási, név-magyarosítási, telepedési, ipar stb. engedélyeket. Elfogad követelések beszedését (számlák inkasszállását.)

Informáló és magánkutató vállalat.

— **Privát dedektív.** —

Elfogad mindennemű kényesebb megbízásokat, magánnyomozások teljesítését és megfigyeléseket discret családi ügyekben is. Pontos és gyors információt szerez bárki, személyi és vagyoni viszonyairól.

Írógépen mindennemű írásmunkák,

szép kivitelben, gyorsan és a legjutányosabban készítettnek. — (Szerződéses, mindennemű okiratok, körlevelek, kérvények, röpiratok stb.)

Urak és hölgyek!!!

Kik a „REMINGTON” írógép és az „Edison Mimeograph” sokszorosító készülék szakszerű kezelését jntányosan óhajtja elsajátítani, jelentkezzenek az Okmányszerző vállalatnál, Mester-u. 7.

A ki írógépen dolgozni tud, az minden állás betöltésénél óriási előnyben részesül.

A vállalat tulajdonosa: **Nagy Lajos.**

